

Alki Zei
(1923 - 2020)

Alki (Anguelikí) Zei nasqué en 1923 a Atenes, si bé passà la infantesa a l'illa de Samos, d'on era natural la seva mare. Retornada la família a la capital, Zei cursà estudis teatrals i, alhora, s'inicià en l'escriptura. Durant l'ocupació ingressà en l'Organització Panhel·lènica Unitària de Joves (EΠION), l'ala juvenil de l'organització de resistència Front d'Alliberament Nacional (EAM). El 1945 es casà amb Iorgos Sevastíkoglou, dramaturg i traductor; quan aquest, en finalitzar la guerra civil, en 1948, s'exilià a Taixkent (aleshores dins la Unió Soviètica), Zei intentà seguir-lo, però no ho aconseguí fins al cap de sis anys, durant els quals ella mateixa fou confinada un temps a Quios. Després es traslladà amb el seu espòs a Moscou, on visqueren fins que retornaren a Grècia, el 1964; el 1967, però, amb el cop militar que instauraria la dictadura, tornaren a l'exili, en aquesta ocasió a París, fins a la caiguda del règim, el 1974.

Alki Zei s'especialitzà en literatura juvenil; però una de les característiques de la seva obra és que les referències a la política hi són molt presents. La seva primera novel·la, *Το καπλάνι της βιτρίνας* (*El tigre de la vitrina*, 1963), conté gran nombre d'experiències autobiogràfiques del temps que visqué a Samos, a l'època de la dictadura del general Metaxàs. Sobre l'experiència de l'ocupació alemanya d'Atenes, escrigué *Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου* (*La gran passejada de Petros*, 1971); sobre la resistència, la guerra civil i les persecucions, *Η αρραβωνιαστικιά του Αχιλλέα* (*La promesa d'Akhil·leas*, 1987). Altres títols destacats de la seva abundant producció són: *Κοντά στις ράγες* (*Prop de les vies*, 1977), *Μια Κυριακή του Απρίλη* (*Un diumenge d'abril*, 1978), *Η Αλίκη στη χώρα των μαρμάρων* (*Aliki al país dels marbres*, 1990), *Ματίας* (*Matias*, 1993), *Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της* (*Konstandina i les seves aranyes*, 2002), *Πόσο θα ζήσεις ακόμα, γιαγιά;* (*Quant de temps viuràs encara, iaia?*, 2017).

Les obres d'Alki Zei han estat traduïdes a una vintena de llengües, entre elles la catalana: *Un diumenge d'abril* (1987), versió d'Empar Espinilla; *El tigre de la vitrina* (1988) i *La guerra de Petros* (1990), versions d'Anna Maria Casassas; i la traductora Mercè Guitart s'ocupa ara mateix de *Κοντά στις ράγες* (*Prop de les vies*), de la qual oferim un avançament en aquest mateix número de la revista La Torre dels Vents.

El dia de cap d'any de 2007, Anna Figueras feia a Alki Zei una interessantíssima entrevista per a la nostra Associació; podeu llegir-la en el blog: <https://neogrec.files.wordpress.com/2020/03/entrevista-a-alki-zei-1-gener-2007.pdf>

Zei morí a Atenes el 27 de febrer de 2020, a l'edat de 97 anys. Al llarg de la seva vida havia rebut un gran nombre de premis i de distincions, tant nacionals com internacionals

JAUME ALMIRALL